

Complex project ECA

Ontwerpverslag werkgroep natuurcompensaties

28 november 2022

Datum:	28 november 2022
Auteur:	Nora Oosters (SHIP)
Document:	ECA30-SHP-0302-Werkgroep Natuurcompensaties 20221128-NCP-VSL-0162-2.0-A
Presentatie:	zie bijlage 2
Aanwezigheidslijst:	zie bijlage 1

1. VERWERKING OPMERKINGEN VAN DE VORIGE WERKGROEP VERGADERING

Er is een opmerking van René Maes (Natuurpunt) op het vorige verslag i.v.m. de compensatie op de Zoetenberm:

De bomen op de Zoetenberm mogen maximaal 6 m tot 7 m hoog zijn. Elke extra hoogte dient volgens Natuurpunt aangerekend te worden als inname of verstoring op het aangrenzend natuurgebied Prosperpolder Zuid. Tim Gregoir geeft echter aan dat de bomen zullen gesnoeid worden en hierdoor niet boven 6 tot 7 m zullen uitgroeien. Er wordt gevraagd dit voorstel van aanvulling op het verslag op mail te sturen naar het SHIP secretariaat.

2. AANPASSINGEN ZANDSTOCK PROSPERPOLDER ZUID

- *Martine Slob (SHIP) & Guy Geudens (SHIP)*

Naar aanleiding van het vorige overleg werd een nieuw ontwerp uitgedacht voor de zandstock op Prosperpolder Zuid. Hierbij wordt de zandstock los gekoppeld van de dijk van de Zoetenberm en start deze aan de teen hiervan i.p.v. aan de kruin van de dijk. De wandelpaden zijn dit keer voorzien met toegang via het zuiden.

Vragen/Opmmerkingen:

Sven Heyndrickx (gemeente Beveren)

Gaat de buitenkant snel groen worden en rijker worden? Blijven de recreatiemogelijkheden dezelfde?

SHIP geeft aan dat dit niet het geval is en dat er eerder een schrale, grazige vegetatie tot hier en daar ruige vegetatie wordt beoogd. Dit is tevens het streefbeeld voor de paraplu-soort Argusvlinder.

De recreatiemogelijkheden blijven met dit ontwerp behouden zoals voorheen opgegeven. De binnenkant van de zandstock is niet veranderd. In de zuidelijke punt is het flauwste talud aanwezig. Vandaar dat de wandelpaden van hieruit vertrekken. Dit is ook belangrijk voor de toegankelijkheid van rolstoelgebruikers.

Johan De Vriendt (Erfgoedgemeenschap Doel en Polders)

De Erfgoedgemeenschap is principieel tegen een zandberg en het gegeven van de Zoetenberm die als dijk zou verdwijnen. Met het ontwerp dat nu voorligt wordt het Verbond Linkerschelde-oever niet gerespecteerd en kan de Erfgoedgemeenschap niet akkoord gaan. Hij benadrukt opnieuw dat het Verbond Linkerschelde-oever de basis is voor alles. Daarin staat dat het historisch landschap moet behouden blijven en als er alternatieven mogelijk zijn om dit te garanderen, dat deze genomen moeten worden. Johan De Vriendt stuurt er op aan om geen zandstock aan te leggen. Tim Gregoir geeft aan dat dit geen optie is omdat er een zodanig groot grondoverschot is, dat via de polderwegen moet getransporteerd worden. Deze polderwegen zullen enorm belast worden en zijn hier niet op voorzien.

Maarten Goris begrijpt nu dat de opmerking van Johan DV tijdens de vorige vergadering niet helemaal correct werd begrepen: het gaat de Erfgoedgemeenschap niet enkel om de Zoetenberm als aparte dijk zichtbaar te houden, maar om de verplaatsing van de zandstock als geheel, naar elders. Er is een poging ondernomen om tegemoet te komen aan de opmerking, maar dit zal verder bekeken moeten worden.

Karel Van Dijck (Polder Land Van Waas)

Is het niet wenselijk een afspraak te maken over de kasseistrook op de Zoetenberm?

SHIP bevestigt dat het de bedoeling is om de kasseistrook te voorzien van zijstroken om fietsen aangenamer te maken. Karel stemt hiermee in.

3. TECHNISCHE STUDIES VOOR NATUURCOMPENSATIES PROSPERPOLDER ZUID

- Arno Kops (SHIP)

Voor het verversen van het Scheldewater, dat via Prosperpolder Noord, Prosperpolder Zuid en Doelpolder Noord passeert, zijn verschillende constructies nodig. Tweemaal per dag is er verversing van Prosperpolder Zuid.

- Constructie 1: inlaatconstructie Prosperpolder Noord – Prosperpolder Zuid
- Constructie 2: uitlaatconstructie Prosperpolder Zuid met onderdoorgang Zoetenberm
- Constructie 3: onderdoorgang Westlangeweg
- Constructie 4: onderdoorgang Oostlangeweg
- Constructie 5: uitlaatconstructie Doelpolder Noord naar de Schelde
- Constructie 6 & 7 : stuwen richting het noordelijk deel van Doelpolder Noord die wateruitwisseling verhinderen met de Brakke Kreek

Vragen/Opmmerkingen:

Karel Van Dijck (Polder Land van Waas)

Op welk niveau TAW komt de uitlaat aan de Schelde te liggen?

SHIP antwoordt dat de uitlaat naar de Schelde op +0,4 mTAW komt te liggen. Hiermee wordt de situatie in Doelpolder Noord veiliger.

Is er geen gevaar van zandstromen in de koker?

SHIP geeft aan dat ze zich bewust zijn van het feit dat de Paardenschor nog iets hoger ligt dan de uitlaat. Deze moet daarom nog geschikt gemaakt worden voor de uitstroom. De snelheid moet bijkomend hoog genoeg zijn om de geul in de Paardenschor open te houden.

Laurent Vanden Abeele (Agentschap Natuur & Bos)

Is er al geweten waar de constructie voor de uitlaat zal voorzien worden (in de dijk/achter de dijk/voor de dijk)?

De primaire functie van de waterkering moet steeds gegarandeerd worden en SHIP geeft aan dat ze momenteel aan het bekijken zijn wat de meest effectieve oplossing garandeert.

ANB benadrukt dat er rekening moet gehouden worden met het toekomstige GGG Doelpolder. SHIP bevestigt dat dit zeker zal meegenomen worden.

Johan De Vriendt (Erfgoedgemeenschap)

Erfgoedgemeenschap vraagt om visualisaties te voorzien om de impact op het landschap te kunnen inschatten. SHIP zal dit voorzien tegen een volgende werkgroep.

René Maes (Natuurpunt)

De onderdoorgang aan de Oostlangeweg: Nu wordt er één doorlopende oever voorzien aan de noordkant (op figuur, in de feiten is dit de oostelijke zijde van de Oostlangeweg), maar aan de zuidkant (of westelijke zijde in de feiten) is dit niet het geval.

SHIP benadrukt dat dit een voorontwerp is, maar dat de details van schuine wanden zeker nog verder kunnen bekeken worden. Natuurpunt vraagt om zo veel mogelijk schuin doorlopende oevers na te streven. SHIP zal dit aanpassen in het verdere ontwerp.

4. PROSPERPOLDER ZUID EN BEZORGDHEDEN ROND PFAS

- *Filip Lauryssen (SHIP)*

Het Scheldewater is verontreinigd met PFAS, maar wat kan dit teweeg brengen? PFAS zal zich namelijk in het oppervlaktewater verspreiden richting Prosperpolder Zuid. Het onderzoek wijst echter uit dat er geen risico's verwacht worden voor de mens, het ecosysteem of wat betreft verdere verspreiding vanuit PPZ.

Vragen/Opmerkingen:

Er zijn geen opmerkingen.

5. GRONDWATERMODELLERING – UPDATE LAATSTE DOORREKENINGEN

- Leo Van Wee (SHIP)

Het grondwatermodel werd op basis van peilbuismetingen verder aangepast. Deze metingen toonden aan dat de stijghoogte te laag is in Doelpolder Noord door de onderliggende klei- en veenlagen en dat de ontwatering te groot is. Daarnaast zijn de zoutconcentraties in het freatisch pakket te hoog. Verder werd er gekeken naar de voortplanting van de getijdenwerking in het freatisch pakket en dus hoe doorlatend dit pakket is.

Uit het model bleken er effecten op de omgeving te zijn. Om deze effecten te ondervangen worden drainageleidingen voorzien.

Via het Scheldewater komt er meer zout binnen in Prosperpolder Zuid. Dit straalt uit naar de gebieden rondom, maar wordt beperkt beschouwd. In een animatiefilmpje wordt het zoet-zout proces getoond en geeft dit aan dat het oppervlaktewater zouter wordt en dat de onderste lagen zoeter worden.

Op basis van de grondwatermodelleringen kan geoordeeld worden dat er weinig effect verwacht wordt op landbouw en gebouwen m.b.t. grondwateroverlast. Ter hoogte van 2 locaties is nader onderzoek nodig omdat de risicoklasse hier toeneemt. De mogelijke impact van zoutschade wordt beperkt ingeschat. Op 3 locaties kan er mogelijke zoutschade verwacht worden. Dit zijn percelen in eigendom van de overheid.

Om deze risicoplakten toch op te volgen wordt een monitoringsplan opgemaakt. Dit staat nu als eerste op de verdere planning.

Vragen/Opmerkingen:

Karel Van Dijck (Polder Land van Waas)

Het polderbestuur stelt vast dat landbouwers altijd maar meer zoutdruk in de polder krijgen. Daarom verwacht het polderbestuur dat er iets aan gedaan wordt. Zelf hebben ze dit intern al eens bekeken en zien mogelijke opties, met name:

- 2 grachten op een afstand van elkaar voorzien waarvan één constant het zout water wegpompt en de andere constant zoet water binnen brengt. Op die manier ontstaat er een constante tegendruk van zoet water. Dit systeem wordt momenteel toegepast in het Zwin natuurpark in Knokke.
- mechanische oplossing: een afschersysteem (soort van plastic doek) dat ondiep (ca. 5 m) gaat zodat het zoute gedeelte van het zoete gedeelte wordt gescheiden

SHIP vraagt zich af of deze systemen wel moeten toegepast worden als de effecten op hydrologisch vlak zeer klein zijn, zoals het onderzoek tot hiertoe uitwijst. Dit zal nader moeten bestudeerd worden. Tim Gregoir geeft aan dat het bovendien zeer moeilijk is om zoet water binnen te brengen in het systeem. Polder Land Van Waas benadrukt vooral dat er zo veel mogelijk getracht moet worden om zoet water te behouden. De voorstellen van het polderbestuur zullen door SHIP nader bestudeerd worden en we gaan hierover daarna opnieuw in gesprek met het polderbestuur.

6. VARIA

Sven Heyndrickx (Gemeente Beveren)

Kan de presentatie en opname van de vergadering aub sneller bezorgd worden?

7. KOMENDE OVERLEGMOMENTEN

Een volgende werkgroep zal plaats vinden van zodra er voldoende nieuwe inhoud is. Dit zal tijdig doorgegeven worden aan iedereen.

8. BIJLAGEN

8.1. Bijlage 1: Aanwezigheidslijst

Aanwezig

Dirk Artois (Onroerend Erfgoed)
Vincent Briers (Dep. MOW Afd. Maritieme toegang)
Maarten Goris (Dep. MOW, Omgevingsmanager ECA)
Tim Gregoir (Dep. MOW Afd. Maritieme toegang)
Arno Kops (SHIP)
Leo Van Wee (SHIP)
Guy Geudens (SHIP)
Filip Lauryssen (SHIP)
Nora Oosters (SHIP)
Martine Slob (SHIP)
Ine Dhont (Dep. Omgeving)
Sven Heyndrickx (Gemeente Beveren)
René Maes (Natuurpunt)
Dorien Verstraete (De Vlaamse Waterweg)
Pieter Jan Meire (Grenspark Groot Saeftinge)
Piet Thys (Vlaamse Waterweg)
Laurent Vanden Abeele (Agentschap Natuur en Bos)
Karel Van Dijck (Polder Land van Waas)
Maarten Stuer (Boerenbond)
Johan De Vriendt (Erfgoedgemeenschap)
Hilde Van Doorselaer (Agentschap Natuur en Bos)
Stephan Delaruelle (Erfpunt)

8.2. Bijlage 2: PPT presentatie